

EGALITATEA ACTIVELOR ȘI PASIVELOR- UNICUL REZULTAT AL OPERAȚIILOR ECONOMICO-FINANCIARE

Ana PEGZA

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Întreprinderea, producând, comercializând produse și servicii pentru satisfacerea nevoilor individuale sau colective, reprezintă factorul ce determină dezvoltarea economiei în societate. Oricare ar fi condițiile de activitate a întreprinderii ea este obligată să ofere informație contabilă tuturor utilizatorilor externi și interni. Instrumentul folosit de întreprindere, prin intermediul căruia entitatea informează mediul despre toate acțiunile sale, despre starea sa actuală este contabilitatea. Deci, activitatea economică este indispensabilă de contabilitate și din această perspectivă cunoașterea bazelor contabilității devine o necesitate primordială pentru fiecare persoană implicată în acest proces. În continuare vom examina o particularitate caracteristică "artei de a ține socoteli".*

Cuvinte-cheie: *operație economică, bilanț, activ, pasiv, modificări de structură, modificări de volum.*

Introducere

Contabilitatea reprezintă unica formă de evidență economică (formele generale de evidență economică sunt: evidența operațională, statistica și contabilitatea) care este în stare să reflecte, în ansamblu, întreaga activitate economică a unei entități. De aici se poate determina scopul de studiu a contabilității- reflectarea valorică a patrimoniului entității, precum și mișcarea, modificarea lui ca urmare a operațiilor economice ce generează costuri, cheltuieli, venituri în vederea obținerii rezultatelor financiare într-o perioadă de gestiune.

Multe secole la rând informația contabilă a servit la cunoașterea existențelor patrimoniale, a realizat gestiunea elementelor patrimoniului și a format baza pentru adoptarea deciziei.

Odată cu dezvoltarea economică, creșterea volumului de informații rolul contabilității s-a majorat proporțional, iar bilanțul contabil- o metodă specifică a contabilității, a devenit un instrument eficient pentru generalizarea, sistematizarea, analizarea informației economice. Menționez că denumirea de bilanț î-și are etimologia de la cuvintele latine "bi" și "lanx", care în traducere înseamnă balanța cu două talere egale. Important este că acest procedeu este bazat pe principiul dublei reprezentări, astfel activitatea economică a entității este analizată din două părți de vedere: bunurile economice posedate și sursele lor de proveniență.

Activele reprezintă resursele economice pe care entitatea le poate identifica și controla, ce provin din faptele economice realizate, din urma cărora se așteaptă obținerea unor beneficii economice. Conținutul activelor se determină folosind două criterii primordiale: gradul de lichiditate și modul de valorificare a bunurilor. Elementele active sunt grupate în două clase de activ: active imobilizate și active circulante.

Pasivele nu-și schimbă independent structura și volumul, aceste schimbări fiind condiționate de mișcările și transformările elementelor active. Conținutul pasivelor este delimitat în funcție de gradul de apartenență în surse proprii-clasa a treia din bilanț-capital propriu și surse împrumutate-datorii și în funcție de gradul de exigibilitate (termenul de scadență a unei datorii).

Zilnic, în oricare entitate au loc o multitudine de operații economice. Particularitatea cea mai interesantă este că oricare ar fi operația economico-financiară, echilibrul păstrat dintre active și pasive este prezent în orice caz când sunt evitate erorile de înregistrare a datelor operațiilor, de analizare a acestora și alte tipuri de erori.

Luând în considerație legitatea egalității activelor și pasivelor se determină ecuația generală a patrimoniului:

$$A=P, \text{ Active}=\text{Pasive}$$

Prin urmare, în continuare vom determina din ce cauze are loc acest fenomen.

Permanentele operații economice din procesul activității economice modifică structura, volumul cât a activelor, atât și a pasivelor.

În general deosebim două categorii de modificări generale de operațiile economice: modificările ce intervin numai în structura activelor sau a pasivelor, fără nici o influență asupra celui de vis-a-vis și asupra totalului bilanțului contabil și modificări care țin atât de structură, cât și de volumul activului, pasivului. Fiecare categorie se subdivizează în câte 2 tipuri de operații economice:

Operații economice în urma cărora se produc modificări în activul bilanțului contabil fără de a atinge pasivul.

Un exemplu ce poate fi atribuit acestui caz este menționat în continuare.

Administrația unei întreprinderi decide alocarea a unei sume de 121 000 lei pentru a investi în capitalul statutar al unei întreprinderi cu un potențial bun de dezvoltare, pe un termen de 2 ani, în parte neafiliată.

În cazul acestei operații se debitează contul 141 - Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate (0+121 000) și instantaneu are loc creditarea contului 242 - Contul curent în monedă națională (346 000-121 000). Notând prin I valoarea numerică a investiției făcute, ecuația modificării bilanțiere are forma:

$$A+I-I=P$$

În bilanț această mișcare poate fi reflectată în următorul mod:

Tabelul 1. Bilanțul contabil la începutul perioadei de gestiune (lei)

Activ	Suma	Pasiv	Suma
Mijloace fixe	450 000	Capital social	799 000
Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	0	Profit nerepartizat al anilor precedenți	204 000
Contul curent în monedă națională	346 000	Datorii bancare pe termen scurt	23 000
Creanțe comerciale	230 000		
Total	1 026 000	Total	1 026 000

Tabelul 2. Bilanțul contabil la sfârșitul perioadei de gestiune (lei)

Activ	Suma	Pasiv	Suma
Mijloace fixe	450 000	Capital social	799 000
Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	121 000	Profit nerepartizat al anilor precedenți	204 000
Contul curent în monedă națională	225 000	Datorii bancare pe termen scurt	23 000
Creanțe comerciale	230 000		
Total	1 026 000	Total	1 026 000

Astfel, conform operațiunii efectuate are loc micșorarea în contul curent în monedă națională și concomitent majorarea investițiilor pe termen lung. Este evident că rezultatul final al operațiunii a devenit echilibrul pasivelor și activelor, totalurile lor nefiind modificate.

Operații economice în urma cărora se produc modificări în pasivul bilanțului contabil fără de a atinge activul.

O entitate a decis de a mări capitalul social în sumă de 204 000 lei, utilizând resursele financiare a profitului nerepartizat al anilor precedenți.

În același timp are loc debitarea contului 311- Capital social (799 000+204 000) și creditarea contului 332- Profit nerepartizat (pierderea neacoperită) al anilor precedenți cu 204 000 lei.

Însemnând prin N suma debitată și creditată în conturi, modificarea bilanțieră poate fi reprezentată în următorul mod:

$$A=P+N-N$$

În bilanț această mișcare este prezentată în următorul mod: Profit nerepartizat (pierderea netă) al anilor precedenți

Tabelul 3. Bilanțul contabil la începutul perioadei de gestiune (lei)

Activ	Suma	Pasiv	Suma
Mijloace fixe	450 000	Capital social	799 000
Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	121 000	Profit nerepartizat al anilor precedenți	204 000
Contul curent în monedă națională	225 000	Datorii bancare pe termen scurt	23 000
Creanțe comerciale	230 000		
Total	1 026 000	Total	1 026 000

Tabelul 4. Bilanțul contabil la sfârșitul perioadei de gestiune (lei)

Activ	Suma	Pasiv	Suma
Mijloace fixe	450 000	Capital social	1 003 000
Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	121 000	Profit nerepartizat al anilor precedenți	0
Contul curent în monedă națională	225 000	Datorii bancare pe termen scurt	23 000
Creanțe comerciale	230 000		
Total	1 026 000	Total	1 026 000

Deci, în urma majorării capitalului social utilizând resursele financiare din profitul nerepartizat al anilor precedenți este evident că rezultatul final al operațiunii a devenit echilibrul pasivelor și activelor.

Operații economice ce intervin prin majorarea atât a activului cât și a pasivului bilanțului, totalul activului și pasivului crescând cu suma respectivă, egalitatea bilanțieră menținându-se.

O entitate, în luna iunie 201X, a importat materii prime necesare producției în valoare de 10 000 dolari SUA cu achitarea ulterioară. Cursul oficial al leului moldovenesc la timpul întocmirii declarației vamale a fost 11,5520 lei/dolar SUA.

Deci, are loc debitarea contului 211-Materiale și se creditează contul 521- Datorii comerciale curente cu aceeași sumă de 115 520 lei(10 000 dolari SUA x 11,5520 lei/dolar SUA).

Notând prin N cantitatea valorică implicată în această operațiune ecuația modificării bilanțiere ia următoarea formă:

$$A+N=P+N$$

Tabelul 5. Bilanțul contabil la începutul perioadei de gestiune (lei)

Activ	Suma	Pasiv	Suma
Mijloace fixe	450 000	Capital social	1 003 000
Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	121 000	Profit nerepartizat al anilor precedenți	0
Materiale	0	Datorii bancare pe termen scurt	23 000
Contul curent în monedă națională	225 000		
Creanțe comerciale	230 000		
Total	1 026 000	Total	1 026 000

Tabelul 6. Bilanțul contabil la sfârșitul perioadei de gestiune (lei)

Activ	Suma	Pasiv	Suma
Mijloace fixe	450 000	Capital social	1 003 000
Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	121 000	Profit nerepartizat al anilor precedenți	0
Materiale	115 520	Datorii bancare pe termen scurt	23 000
Contul curent în monedă națională	225 000	Datorii comerciale pe termen scurt	115 520
Creanțe comerciale	230 000		
Total	1 141 520	Total	1 141 520

Astfel, conform operațiunii efectuate are loc majorarea concomitentă în contul materiale și în contul datoriilor comerciale curente. După efectuarea operațiunii este vizibil că totalul activelor s-a majorat tot cu aceeași sumă ca și la pasive.

Operații economice ce intervin prin micșorarea atât a activului cât și a pasivului entității, totalul activului și pasivului micșorându-se cu suma respectivă, egalitatea bilanțieră menținându-se.

Aceeași entitate, care în luna iunie 201X, a importat materii prime necesare producției în valoare de 10 000 dolari SUA cu achitarea ulterioară(cazul de la situația 2.1), și-a achitat datoria față de furnizorul stăin la un curs oficial de 11,3331 lei/dolar SUA .

Particularitatea acestui caz se reflectă prin cazul diferenței de curs la primirea stocurilor și la achitarea datoriei față de furnizorul străin. Aici vor avea loc 2 operațiuni economico-financiare.

Aici are loc debitarea contului 521- Datorii comerciale curente și se creditează contul 242- Contul curente în monedă națională cu aceeași sumă de 113 331 lei (10 000 dolari SUA x 11,3331 lei/dolar SUA). În același timp diferența dintre cursuri este favorabilă și această sumă este reflectată în contul 622- Venituri financiare, din diferențe de curs (10 000*11,5520-10 000*11,3331=2 189), odată cu micșorarea datoriei comerciale. Ca să evităm multiplele operații financiare legate de valută vom utiliza contul 333- Profit net al perioadei de gestiune pentru a reflecta relației dintre clasele 6 și 7 (Venituri și cheltuieli).

Notând prin N cantitatea valorică implicată în această operațiune ecuația modificării bilanțiere ia următoarea formă:

$$A-N=P-N$$

Tabelul 7. În această situație bilanțul contabil la sfârșitul perioadei de gestiune va primi următoarea formă (lei)

Activ	Suma	Pasiv	Suma
Mijloace fixe	450 000	Capital social	1 003 000
Investiții financiare pe termen lung în părți nefiliate	121 000	Profit net al perioadei de gestiune	2 189
Materiale	115 520	Datorii bancare pe termen scurt	23 000
Contul curent în monedă națională	113 858	Datorii comerciale pe termen scurt	0
Creanțe comerciale	230 000		
Total	1 028 189	Total	1 028 189

Deci, la efectuarea operațiunii are loc micșorarea concomitentă atât în contul curent în monedă națională cât și în contul datoriilor pe termen scurt. După efectuarea operațiunii este vizibil că totalul activelor s-a majorat cu aceeași sumă și la pasive.

Concluzie:

Din cele arătate mai sus concluzionăm că oricare ar fi operația economico-financiară desfășurată în întreprindere rezultatul este ușor de prezis- echilibrul activelor și pasivelor (A=P). Anume bilanțul contabil acest prin intermediul acestui fenomen realizează funcția de generalizare printr-o amplă lucrare de sinteză a unui volum mare de informație importantă, informează despre orice mișcare în interiorul entității și drept consecință realizează funcția de analiză prin evidențierea factorilor ce au influențat asupra activității economice. Cunoașterea și comprehensiunea naturii modificărilor operațiunilor economico-financiare devine imperios necesar pentru fiecare actor implicat în activitatea economică pentru a înțelege, în întregime, efectele oricărei operațiuni economico-financiare din activitatea întreprinderii.

Bibliografie:

Acte legislative și normative

1. Codul fiscal al Republicii Moldova. Art. 26 modificat prin Legea nr. 281 din 16.12.2016, în vigoare 01.01.2017.
2. Planul de conturi contabile al activității economico-financiare a întreprinderilor. Aprobare prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 119 din 06.08.2013. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2013. nr. 117-181/1225.*

Manuale, monografii, cărți

3. Grigoroii Lilia, Liliana Lazari, Aliona Bîrcă, Liliana Țurcanu, „Contabilitatea Întreprinderii” Editura Cartier, SRL, București, 201, pag. 87, 105, 106.
4. Svetlana Mihaila, Ana Avornic, „Bazele contabilității” USPEE, Chișinău, 2014, pag. 22, 26.

Surse electronice

5. <https://conspecte.com/Bazele-Contabilitatii/bilanțul-contabil-procedeu-de-baza-al-contabilitatii.html>
6. <http://www.stiucum.com/contabilitate/contabilitate-general/Analiza-contabila-a-operatiuni52145.php>
7. <http://www.rasfoiesc.com/legal/contabilitate/Importanta-si-rolul-bilanțului17.php>
8. https://www.cartier.md/upload/File/Contabilitatea_Intre.pdf
9. www.contabilșef.md
10. <https://www.contabilșef.md/ro-snc-crean-e-i-investi-ii-financiare-ru-en-46671/>
11. <https://www.contabilșef.md/ro-snc-diferen-e-de-curs-valutar-i-de-sum-ru-en-46664/>